

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

The Strategic Management of Educational Institutions for Cybersecurity of
Students Under the Jurisdiction of The Secondary Educational Service Area Office

สุนันทา จันทรชุกคลีน¹ จำรัส แจ่มจันทร์² และภูมิภควัธจ์ ภูมิพงศ์คชสร³

Sununta junchuklin¹, Chumrus jamjun²
and Phumphakhawat phumphongkhochasorn³

¹ นักศึกษาปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

^{2,3} อาจารย์ประจำหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

¹ Doctor of Philosophy Program (Education Administration innovation), College of Innovation Management,
Rajamangala University of Technology Rattanakosin

^{2,3} Lecturer of the Doctor of Philosophy Program (Education Administration innovation), College of Innovation
Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

E-mail: sununta.jun@mutr.ac.th¹, chumrus@hotmail.com², phumphakhawat.ps@gmail.com³

Received: Jul. 6,2025; Revised: Sep. 1,2025; Accepted: Sep. 5,2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา
เพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) เพื่อพัฒนากลยุทธ์
การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3) เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา ค่า IOC รวมของผลรวมทุกด้านในภาพรวมทั้งหมดคือ 0.985 หรือประมาณ 98.5% ซึ่งแสดงถึง
ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยในระดับที่ดีมากและใช้ได้ การวิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอน
ได้แก่ ตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ฯ โดยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 7 คน ตอนที่ 2 การพัฒนา
ร่างกลยุทธ์ฯ และตรวจสอบโดยการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์ฯ
โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน โดยใช้สถิติหาค่าความถี่ของผลการประเมินด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของกลยุทธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลก
ไซเบอร์ของนักเรียน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อยได้แก่ ด้านปัจจัยภัยคุกคามทางไซเบอร์
5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การโต้เถียง ปะทะคารม ยั่วยุ การนินทาหรือด่าทอ 2) การคุกคาม ชมชู้ ติดตาม ก่อกวน
3) การหมิ่นประมาท 4) การปลอมตัว แอบอ้างชื่อ แหกข้อมูล 5) การกีดกันทางสังคม และด้านแนวทางในการพัฒนา
พฤติกรรมนักเรียนในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การเฝ้าระวังติดตามการใช้สื่อสังคม
ออนไลน์ของนักเรียน 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ 3) การจัดการเรียนรู้สื่อสังคมออนไลน์หลากหลาย
4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ 5) การนำนักเรียนศึกษาดูงาน
6) มีศูนย์กลางโดยการจัดบุคลากรเฉพาะงานให้รับผิดชอบโดยตรง 7) กำหนดนโยบายและระบุน้ำที่อย่างชัดเจน
และ 84 วิธีดำเนินการ 2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล
วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ ที่ประกอบด้วย
12 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ P-value=0.866,chi-square=3297.970,df=3389, chi-square/df=0.973,CFI=1.000,

GFI =0.921, AGFI =0.901, RMSEA =0.000 แสดงให้เห็นว่า โมเดลมีความเหมาะสมและสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) ผลการประเมินกลยุทธ์พบว่ามีความเหมาะสมสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา ความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ นักเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This study aimed to develop and evaluate school administration strategies for enhancing students' cyber safety under the Office of the Basic Education Commission. The objectives were: (1) to investigate the needs for such strategies, (2) to construct relevant indicators, and (3) to evaluate the developed strategies. The research was conducted in three phases. Phase 1 involved studying and analyzing the components of the strategy through literature review and in-depth interviews with seven school administrators and educational experts. Phase 2 focused on drafting the strategy using the TOWS Matrix, followed by validation through a focus group discussion with seven experts. Phase 3 entailed the evaluation of the strategy by five experts, using statistical analysis to assess its accuracy, appropriateness, feasibility, and usefulness. The findings revealed that the developed strategy comprised two main components, twelve sub-components Cyber Threat Factors consist of argument and provocation, harassment, defamation, identity theft, and social exclusion. Guidelines for Developing Students' Behavior in Using Social Media include monitoring usage, promoting positive activities, diverse learning, collaboration with stakeholders, study visits, assigning responsible personnel, and clear policy definition., and eighty-four implementation methods. The confirmatory factor analysis indicated that the strategy model was highly suitable, with excellent index values: P-value=0.86, chi-square=3297.970, df=3389, chi-square/df=0.973, CFI=1.000, GFI=0.921, AGFI =0.901, RMSEA=0.000 The expert evaluation confirmed that the strategy was highly appropriate for practical application, with an average score at a very good level.

Keywords: Educational institution management, Cybersecurity, Secondary School Students

บทนำ

ในยุคดิจิทัลเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้เข้ามามีบทบาทอย่างสำคัญในทุกภาคส่วนของสังคม รวมถึงภาคการศึกษา โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ดิจิทัลในสถานศึกษา ซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลและทรัพยากรทางการศึกษาได้สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2565, หน้า 1) อย่างไรก็ตาม การเข้าถึงเทคโนโลยีโดยขาดความรู้เท่าทันหรือแนวทางการใช้ที่ปลอดภัย อาจทำให้นักเรียนตกอยู่ในความเสี่ยงบนโลกไซเบอร์ เช่น การกลั่นแกล้งทางออนไลน์ (Cyberbullying) การขโมยข้อมูลส่วนบุคคล และการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม (Livingstone & Smith, 2014, p. 19-20) ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ และการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ปัญหาความปลอดภัยไซเบอร์ในสถานศึกษาจึงมีลักษณะซับซ้อน ครอบคลุมทั้งการบริหารจัดการข้อมูล การควบคุมการเข้าถึงเนื้อหา และการส่งเสริมพฤติกรรมการใช้งานที่ปลอดภัยของนักเรียน ซึ่งล้วนเป็นความท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อป้องกันและดูแลนักเรียนอย่างเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัล (ศูนย์ประสานงานความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ, 2566, หน้า 25-38) การรับมือกับภัยคุกคาม

ทางไซเบอร์ในประเทศไทยจำเป็นต้องอาศัย ยุทธศาสตร์การจัดการภัยคุกคามไซเบอร์ ที่ครอบคลุมทั้งการป้องกัน การตรวจสอบ การตอบสนอง และการฟื้นฟูระบบ (Ministry of Digital Economy and Society, 2022, p. 75) การตระหนักรู้ (Awareness) เกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ประชาชนสามารถป้องกัน และลดความเสี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมออนไลน์ (Park & Lee, 2021, p. 91-121) ซึ่งระดับ การตระหนักรู้ของบุคคลนั้นอาจได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัย เช่น อายุ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การใช้งาน อินเทอร์เน็ต และการเข้าถึงข้อมูลด้านความปลอดภัยไซเบอร์ ดังนั้น การศึกษากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบบริหารจัดการที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน แผนการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์หลัก 7 ด้าน เพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 คือการจัดการศึกษา เพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ เป้าหมายคือทำให้คนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและดูแลจากภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ เช่น อาชญากรรม ยาเสพติด ภัยจากไซเบอร์ และภัยพิบัติธรรมชาติ มีตัวชี้วัดสำคัญ เช่น สถานศึกษา ที่เพิ่มการเรียนรู้เรื่องการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภัย คุกคาม และผู้เรียน ที่เกี่ยวข้องกับคดีทะเลาะวิวาทลดลง แนวทางการพัฒนารวมถึงการเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลัก ของชาติ ยกกระดับการเข้าถึงการศึกษาในพื้นที่พิเศษ และการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ประเทศไทยกำลังเผชิญกับรูปแบบใหม่ ๆ ที่หลากหลายมีตรวมทั้งจากหลากหลายประเทศซึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลง และเหตุผลลึกลับที่ฟังก์ชันข้ามชาติการระบบควบคุมและนวัตกรรมวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่ปรับปรุงค่านิยม ของคนในสังคมที่จะเห็นภัยจากการเปลี่ยนแปลงและเป็นที่ยอมรับที่ธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อเราเรียกภัย โดยตรงว่า "ระบบปฏิบัติการรูปแบบใหม่" หรือภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิมซึ่งมีความสำคัญ มากในปัจจุบันสังคมโลก ที่ปรับปรุงไปทำให้นักเรียนครูและทางการศึกษาต้องปรับตัวให้เหมาะสมและการควบคุมการเปลี่ยนแปลง เมื่อเวลาผ่านไปเป็นความสำคัญที่สำคัญของมนุษย์ให้มีคุณภาพเป็นส่วนสำคัญที่มีความสำคัญที่ความตั้งใจของเยาวชน และเยาวชนในสังคม จากการศึกษาหาข้อมูลกรมสุขภาพจิตเกี่ยวกับการใช้บริการสายด่วนสุขภาพจิตงบประมาณ ปี 2566 พบ 1 ใน 3 ของบริการที่เด็กและเยาวชนอายุ 11-25 ปี โดยปัญหาที่พบบ่อยคือความเครียด วิตกกังวลจิตเวชกรรม ความรักภาวะซึมเศร้าและปัญหาครอบครัวมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต่อเนื่องหรือความนับถือ สถานศึกษาเพื่อให้นักเรียน รู้จักตนเองเติบโตได้ในชุมชนและสังคม ให้กับนักเรียนที่มีความสำคัญต่อองค์กรและสถานศึกษาโดยต้องควบคุม การทำงานของสถานศึกษาเอง ผู้บริหารและครูผู้สอนและดูแลนักเรียนส่วนใหญ่สถานศึกษาที่เก็บข้อมูลที่นักเรียน กับนักเรียนมากที่สุดเป็นพิเศษ ความปลอดภัยให้กับนักเรียนจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนเติบโตเต็มรูปแบบรวมทั้งร่างกาย และจิตวิญญาณเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้ อย่างปลอดภัยและสม่าเสมอมากขึ้นเรื่อย ๆ ความปลอดภัย ยังส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนที่ควบคุมคุณภาพและคุณภาพชีวิตเป็นกำลังสำคัญของประเทศ ในระดับสูง (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579, 2560, หน้า 94)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ความปลอดภัยจากภัยคุกคามถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพ และการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่มีอารมณ์แปรปรวน ขาดทักษะ และประสบการณ์ในการรับมือกับภัยคุกคาม เช่น ยาเสพติด ความรุนแรง การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน การค้ามนุษย์ อาชญากรรมไซเบอร์ ภัยพิบัติ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ หากปัญหาเหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหารุนแรงในอนาคตได้ ผู้วิจัยมีผู้บริหารวางแผนกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัย ในภาพรวมของกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาเพื่อใช้องค์ความรู้ในการบริหารจัดการที่ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับสูง สามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการได้ เพื่อที่จะเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกสาระสำคัญ ดังนี้ (Coulter, 2005, p. 5) กล่าวว่า กลยุทธ์ คือ การตัดสินใจและการกระทำไปสู่เป้าหมายโดยตรงในการใช้ทรัพยากรและศักยภาพเพื่อสร้างโอกาสและป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ขององค์การ

การบริหารองค์การในปัจจุบันเป็นที่ตระหนักว่าการดำเนินธุรกิจมีการแข่งขันค่อนข้างสูง แนวคิดหรือวิธีการในการบริหารแบบเดิม ๆ ไม่สามารถนำองค์การไปสู่ความสำเร็จได้เหมือนในอดีต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องอาศัยชั้นเชิงในการบริหารที่เหนือกว่าคู่แข่ง หรืออาศัยความว่องไวในการปรับตัวให้ทันต่อการแข่งขันที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดทิศทางขององค์การ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์การ ช่วยกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์การ เพื่อที่จะนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ และควบคุมประเมินผลการดำเนินองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วราภรณ์ วัฒนศิริ, 2565, หน้า 8-10)

(ตัน ไทรงาม, 2560, หน้า 519-532) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันมีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะช่วยให้องค์กรหรือสถานศึกษาอยู่ได้อย่างมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาในด้านต่าง ๆ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาคือ สิ่งสำคัญที่จะทำให้การบริหารมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จขององค์กรอาจกล่าวได้ว่า โรงเรียนดี มีคุณภาพขึ้นอยู่กับความสามารถในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

(สัมมา ธนินิธิ, 2560, หน้า 95) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์การมาใช้ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ

(อภิขญา ทัศนานนตรียะ , 2565, หน้า 39-43) ได้ศึกษา การพัฒนาแบบวัดความรู้การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า วิธีการรับมือการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ มี 5 วิธีการ ดังนี้

1. การจัดการกับตัวเอง ทั้งกลุ่มผู้กลั่นแกล้งผู้อื่น กลุ่มผู้ถูกกลั่นแกล้ง และกลุ่มที่เป็นทั้งผู้กลั่นแกล้งและผู้ถูกกลั่นแกล้ง จะต้องพัฒนาทักษะในด้านการรับรู้ถึงการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ รวมไปถึงพัฒนาทักษะด้านการตระหนักรู้ ระบุมิตรวงการใช้สื่อออนไลน์ และเป็นพลเมืองดิจิทัลที่ดี
2. การจัดการกับเทคโนโลยี โดยการหลีกเลี่ยงการคุกคามที่เป็นการละเมิดสิทธิและก่อให้เกิดความเสียหาย หากเป็นการกลั่นแกล้งที่สามารถจัดการได้จะเลือกจัดการด้วยตนเอง เช่น การบล็อก การรายงาน การลบหรือปิดบัญชี แต่ถ้าหากไม่สามารถจัดการด้วยตนเอง จะรายงานผู้ดูแลระบบ เพื่อช่วยในการจัดการลบหรือปิดบัญชีผู้ใช้
3. การจัดการกับผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง เป็นการตอบโต้กลับอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ใช่การแก้แค้นจะต้องรวบรวมข้อมูล หลักฐาน เพื่อชี้แจงและอธิบายข้อเท็จจริงเป็นการปกป้องสิทธิของตนเอง หากเป็นลักษณะพฤติกรรม

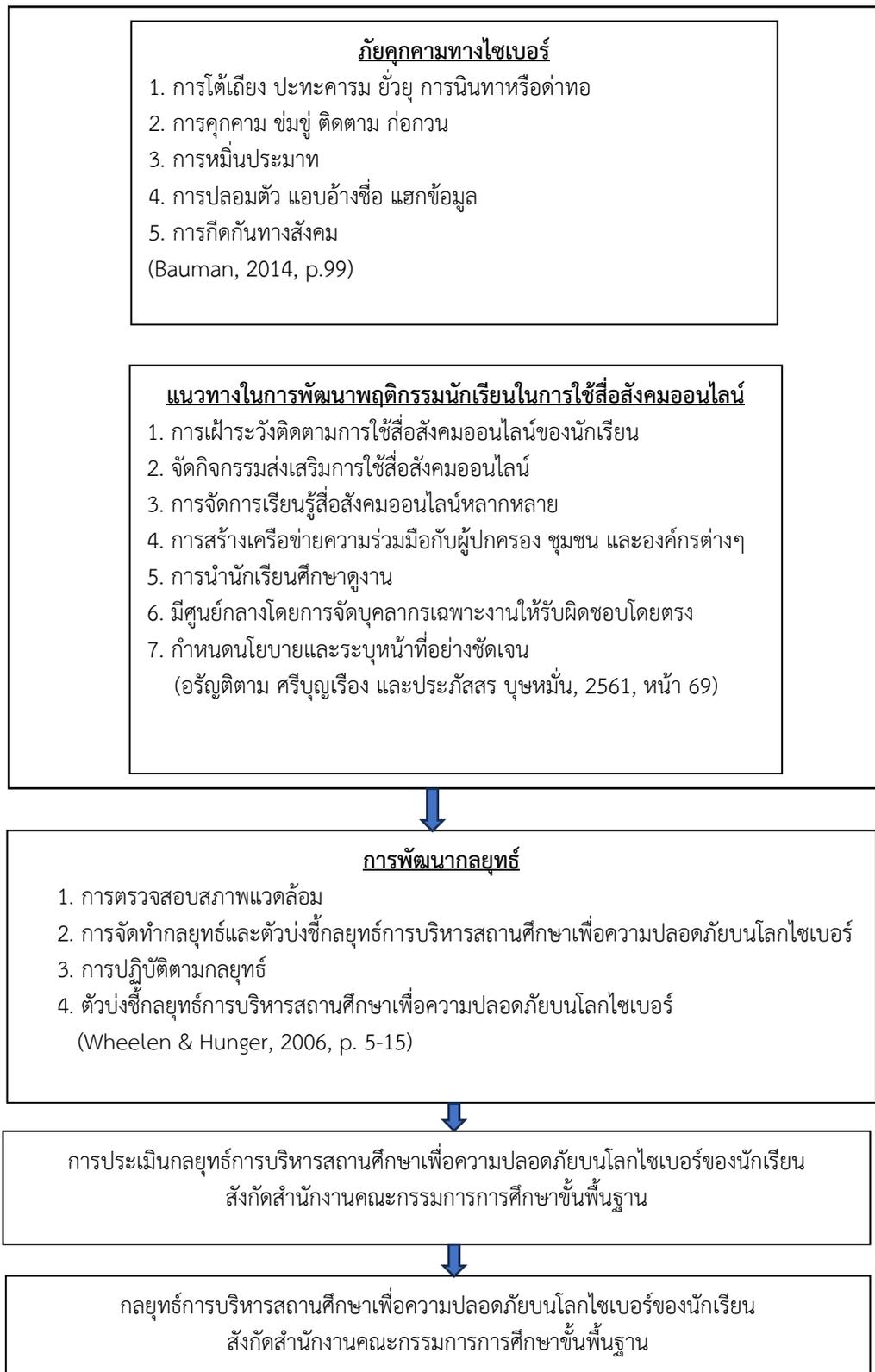
การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ที่รุนแรง จะต้องใช้มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากการถูกกลั่นแกล้งทางไซเบอร์

4. การจัดการโดยปรึกษาเพื่อน ในกลุ่มช่วงอายุใกล้เคียงกันจะมองว่าเพื่อนสามารถช่วยเหลือให้คำปรึกษาได้พูดคุยภาษาเดียวกัน เข้าใจกัน ให้กำลังใจกัน ลดระดับความเครียด ทำให้เกิดความรู้สึกสบายใจ โดยเพื่อนจะรับฟังถึงปัญหา ให้ข้อมูลที่จำเป็น พยายามเสนอแนะแหล่งช่วยเหลืออื่น ๆ ถ้าปัญหาเกินความสามารถ

5. การจัดการโดยปรึกษาผู้ปกครอง ในกรณีที่มีปัญหาร้ายแรงมาก จะเลือกปรึกษาผู้ปกครองบ้าง ไม่จำเป็นต้องเป็นพ่อหรือแม่ อาจเป็นผู้ใหญ่ที่เชื่อใจได้โดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการรับฟังปัญหาหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาของการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ที่พบเจอ ช่วยแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และหาแนวทางการแก้ไขปัญหา (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ, 2563, หน้า 59) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับมือการถูกกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ไว้ ด้วยหลักการดังนี้ หยุดระรานกลับด้วยวิธีการเดียวกัน หยุดตอบโต้ เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำซ้ำหรือเพิ่มความรุนแรงของเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น ปิดกั้นผู้ที่ระราน ไม่ให้เขาสามารถติดต่อ โพสต์ หรือระรานเราได้อีก บอกพ่อแม่ ครู หรือบุคคลที่ไว้ใจ เพื่อขอความช่วยเหลือ หากเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายหรือถูกข่มขู่คุกคาม ให้เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้กระทำและเหตุการณ์ระรานรังแกไปแจ้งเจ้าหน้าที่ ลบภาพหรือข้อความระรานรังแกออกทันที โดยอาจติดต่อผู้ดูแลระบบหากเป็นพื้นที่สาธารณะบนโลกออนไลน์ แชร์แจ้ง อดทน ยิ้มสู้ อย่าไปให้คุณค่ากับคนหรือคำพูดที่ทำร้ายเรา ควรใช้เป็นแรงผลักดันให้เราดีขึ้น ก้าวข้ามปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรูปที่ 1 ต่อไปนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยส่วนแรกของกรอบแนวคิดเริ่มจากการระบุ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (เช่น การใส่ร้าย ช่มชู้ การละเมิดความเป็นส่วนตัว การคุกคามทางสังคม) อ้างอิงจาก (Bauman, 2014, p. 99) ภัยคุกคามเหล่านี้คือ “ปัญหา” หรือ “สภาพแวดล้อมความเสี่ยง” ที่เป็นแรงผลักดันให้ต้องหามาตรการหรือกลยุทธ์เพื่อป้องกันและแก้ไข จากปัญหาภัยคุกคาม จึงเกิดการนำเสนอ แนวทางการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน แนวทางนี้ระบุการดำเนินงานที่เน้นการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชน รวมถึงการกำหนดนโยบายและการเฝ้าระวัง ซึ่งจะเป็น “ข้อมูลพื้นฐาน” สำหรับการออกแบบกลยุทธ์ เมื่อได้ข้อมูล ภัยคุกคามและแนวทางพฤติกรรมแล้ว จึงเข้าสู่ขั้นตอน การพัฒนากลยุทธ์ (Wheelen & Hunger, 2006, p. 8) ขั้นตอนนี้ เน้นการตรวจสอบสภาพแวดล้อม วิเคราะห์ศักยภาพ และสร้างกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัย บนโลกไซเบอร์ กลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นจะถูก ประเมินประสิทธิภาพ ว่าสามารถป้องกันและแก้ปัญหามัลแวร์บนโลกไซเบอร์ ของนักเรียนได้หรือไม่ผลการประเมินนี้จะนำไปสู่การกำหนด “กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์” ที่สมบูรณ์และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed methodology) โดยใช้วิธีผสมทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งในบทนี้ ประกอบด้วยสาระสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) ขั้นตอนการวิจัย 2) ระเบียบวิธีวิจัย 3) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 4) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 5) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 6) การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ซึ่งแต่ละประการมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 : การวิเคราะห์องค์ประกอบ

การศึกษาองค์ประกอบ และ วิเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัย บนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อ 1 โดยผู้วิจัย ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา เพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อให้ได้องค์ประกอบ เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปฏิบัติหน้าที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 2 : การพัฒนาร่างกลยุทธ์ กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ในขั้นตอนนี้ เป็นการพัฒนาร่างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อ 2 เพื่อกำหนดกรอบการพิจารณากลยุทธ์ โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ นำผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบ ในขั้นตอนที่ 1 ทำตารางสังเคราะห์ องค์ประกอบเพื่อเป็นพื้นฐานกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม และประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้อง กับงานวิจัยที่มีองค์ประกอบที่เกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สร้างแบบสอบถามโดยมีประเด็นคำถามเกี่ยวกับกลยุทธ์ และประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยโดยนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ชุดที่ 1 ร่วมกับข้อมูล จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร นำแบบสอบถามที่ได้ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบและให้คะแนน แบบสอบถาม Index of Consistency: (IOC) โดยกำหนดประเด็นความสอดคล้องกับเนื้อหา และความเหมาะสม ในการใช้ภาษา เพื่อปรับปรุงสำนวนภาษาให้มีความเหมาะสม และประเด็นข้อคำถามจะมี ความชัดเจนสอดคล้อง กับเนื้อหาที่จะต้องทำการวิจัย ค่า IOC รวมของผลรวมทุกด้านในภาพรวมทั้งหมดคือ 0.985 หรือประมาณ 98.5%

ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยในระดับที่ดีมากและใช้ได้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา ในปีการศึกษา 2567 จำนวน 60 โรงเรียน เลือกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) โดยกำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแต่ละแห่งเป็นชั้นภูมิ ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยแยกประชากรออกเป็นกลุ่มประชากรย่อย ๆ แบ่งเป็นชั้นภูมิ ก่อน โดยหน่วยประชากรในแต่ละชั้นภูมิจะมีลักษณะเหมือนกัน (homogeneous) แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร หลังจากนั้นจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูป เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างของสถานศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 60 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู รวมทั้งสิ้น 353 คน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis: EFA) การสกัดองค์ประกอบ (factor extraction) ด้วยวิธีสกัดปัจจัย (principal component analysis: PCA) เพื่อลดจำนวนตัวแปรให้น้อยลง และให้ได้ตัวแปรที่สำคัญ โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือ ความร่วมกัน (communality) ระหว่างตัวแปรเป็นฐานในการเปลี่ยนสภาพตัวแปรหลายตัวให้มารวมกัน สามารถนำค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ไปคำนวณค่าเมทริกสหสัมพันธ์ได้ค่าใกล้เคียง กับเมทริกสหสัมพันธ์ของตัวแปรสกัดได้ที่เป็นตัวแปร (principal component analysis) เนื่องจากทำให้ได้องค์ประกอบจำนวนน้อยที่อธิบายความแปรปรวนของตัวแปรสกัดได้มากที่สุด วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor analysis: CFA) กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นนามบัญญัติ ด้วยสถิติขั้นพื้นฐานในรูปแจกแจงตารางความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนข้อมูลที่มีลักษณะเป็นมาตราอัตราส่วน (Ratio scale) และวัดได้จากแบบสอบถามระดับการปฏิบัติชนิดมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด นำมาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) รวมทั้งวิเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) สรุป โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis: EFA) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor analysis: CFA) สรุปผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบ และความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ทางสถิติ (ลิสเรล LISREL program) นำข้อมูลที่ได้กำหนดเป็นโครงสร้างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

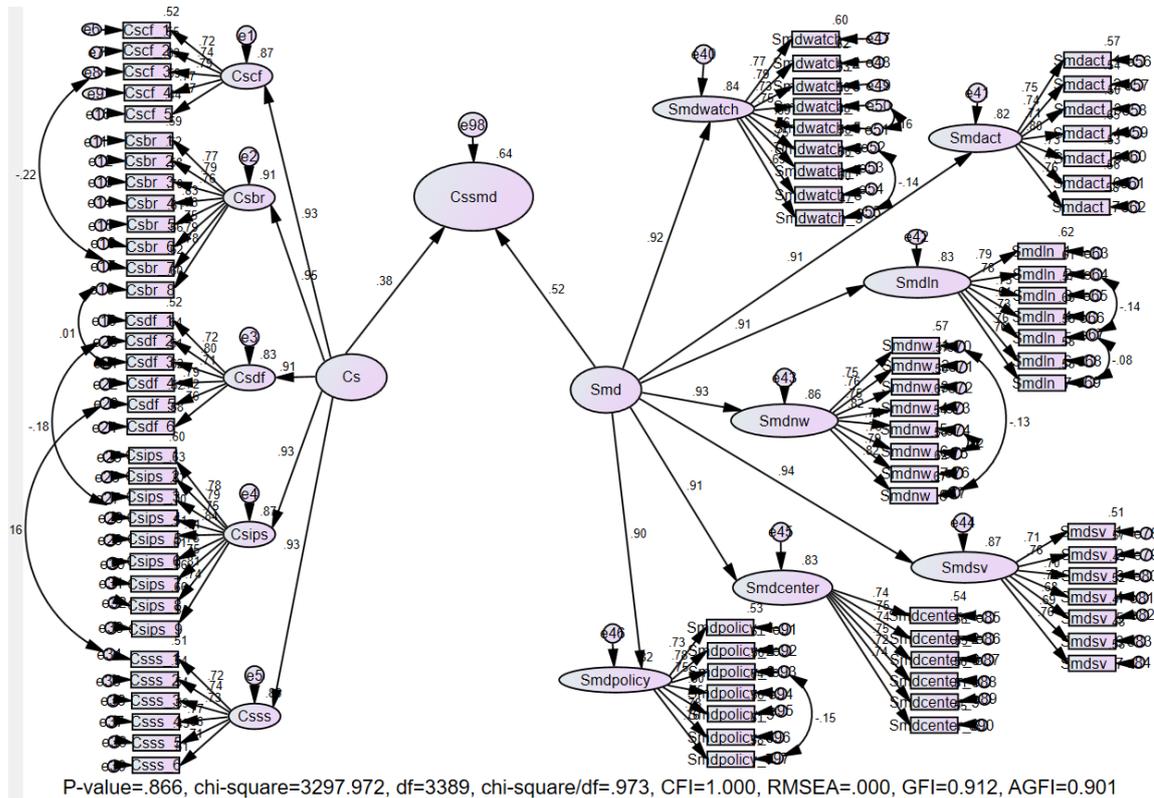
ขั้นตอนที่ 3: การประเมินกลยุทธ์ การประเมินกลยุทธ์ ในขั้นตอนที่ 3 นี้ เป็นการประเมินและรับรองโครงสร้างกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อ 3 โดยการประเมินและรับรองโครงสร้างกลยุทธ์ต้นแบบที่สร้างขึ้น ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ ในขั้นตอนนี้ดำเนินการประเมินและรับรองกลยุทธ์โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยอาศัยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) จากผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย “กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา” พบว่า

1. กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย และ 84 วิธีดำเนินการ

2. การพัฒนาทฤษฎีโดยการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก ($P\text{-value} = 0.866$, $\chi^2 = 3297.97$, $df = 3389$, $\chi^2/df = 0.973$, CFI = 1.000, GFI = 0.921, AGFI = 0.901, RMSEA = 0.000) ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ (Browne และ Cudeck, 1993, p. 136) ที่กำหนดว่า CFI ≥ 0.90 , GFI ≥ 0.90 , AGFI ≥ 0.90 , RMSEA ≤ 0.05 และ $\chi^2/df < 2.00$ จึงสรุปได้ว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลจริงอย่างมีนัยสำคัญ

รูปที่ 2 แสดงกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

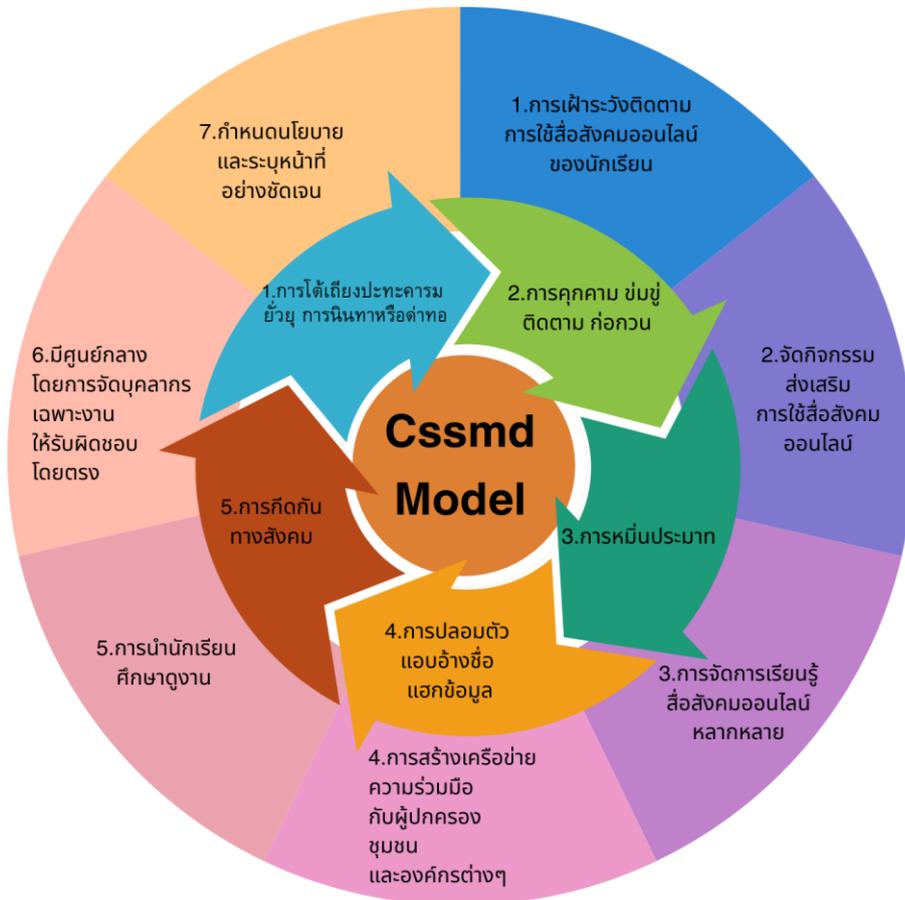
3. ผลประเมินกลยุทธ์พบว่ามีความเหมาะสมสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ โดยคะแนนการประเมินเฉลี่ยอยู่ในระดับ มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และการใช้ประโยชน์ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยรวม

องค์ประกอบของรูปแบบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความถูกต้อง			การใช้ประโยชน์		
	ค่าสถิติ (n=5)		การแปลผล									
	χ^2	S.D.	ผล									
ภัยคุกคามทางไซเบอร์												
จำนวน 5 องค์ประกอบ												
1.การโต้เถียง ปะทะคารม	3.75	0.78	มาก	3.64	0.72	มาก	3.54	0.78	มาก	3.25	0.78	ปานกลาง
2.ภัยคุกคามทางไซเบอร์												
3.ภัยคุกคามทางไซเบอร์												
4.ภัยคุกคามทางไซเบอร์												
5.ภัยคุกคามทางไซเบอร์												

องค์ประกอบของรูปแบบ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความถูกต้อง			การใช้ประโยชน์		
	ค่าสถิติ (n=5)		การแปลผล									
	χ^2	S.D.		χ^2	S.D.		χ^2	S.D.		χ^2	S.D.	
2.การคุกคาม ข่มขู่ ติดตาม ก่อกวน	4.27	0.74	มาก	4.45	0.79	มาก	4.47	0.72	มาก	4.67	0.74	มากที่สุด
3.การหมิ่นประมาท	3.90	0.66	มาก	3.82	0.60	มาก	3.90	0.66	มาก	3.90	0.66	มาก
4.การปลอมตัว แอบอ้าง ชื่อ แหกข้อมูล	4.00	0.85	มาก	4.10	0.65	มาก	4.00	0.85	มาก	4.00	0.85	มาก
5.การกีดกันทางสังคม	4.17	0.64	มาก	4.27	0.79	มาก	4.17	0.64	มาก	4.65	0.74	มากที่สุด
แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 7 องค์ประกอบ												
1.การเฝ้าระวังติดตาม การใช้สื่อสังคมออนไลน์ ของนักเรียน	3.70	0.75	มาก	3.69	0.75	มาก	3.50	0.78	มาก	3.24	0.78	ปานกลาง
2.จัดกิจกรรมส่งเสริม การใช้สื่อสังคมออนไลน์	4.32	0.75	มาก	4.48	0.79	มาก	4.45	0.72	มาก	4.67	0.74	มากที่สุด
3.การจัดการเรียนรู้สื่อสังคมออนไลน์หลากหลาย	3.95	0.68	มาก	3.85	0.60	มาก	3.95	0.66	มาก	3.95	0.68	มาก
4.การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ	4.10	0.95	มาก	4.20	0.65	มาก	4.25	0.85	มาก	4.10	0.85	มาก
5.การนำนักเรียนศึกษาดูงาน	4.10	0.69	มาก	4.25	0.79	มาก	4.17	0.74	มาก	4.85	0.65	มากที่สุด
6.มีศูนย์กลางโดยการจัด บุคลากรเฉพาะงานให้รับผิดชอบโดยตรง	3.85	0.79	มาก	3.64	0.72	มาก	3.50	0.78	มาก	3.24	0.78	ปานกลาง
7.กำหนดนโยบายและระบุหน้าที่อย่างชัดเจน	4.17	0.74	มาก	4.40	0.79	มาก	4.40	0.72	มาก	4.67	0.74	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.02	0.75	มาก	4.06	0.73	มาก	4.06	0.74	มาก	4.10	0.75	มาก

จากตาราง ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินทุกหัวข้อได้รับการประเมินในระดับมากถึงมากที่สุด หมายความว่ากลยุทธ์เหล่านี้มีความเหมาะสม ใช้ได้จริง ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ด้านที่เด่นชัดที่สุดคือ การคุกคาม ข่มขู่ ติดตาม ก่อกวน ด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือ การโต้เถียง ปะทะคารม ยั่วยุ การนินทาหรือด่าทอ แนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ด้านที่เด่นชัดที่สุด คือ กำหนดนโยบายและระบุหน้าที่อย่างชัดเจน กำหนดนโยบายและระบุหน้าที่อย่างชัดเจน ด้านที่มีคะแนนต่ำสุดคือ

รูปที่ 3 โมเดลแสดงกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Cssmd Model เป็นโมเดลที่ออกแบบมาเพื่อ สร้างความปลอดภัยไซเบอร์ของนักเรียน ใช้แนวทางแบบองค์รวม ครอบคลุม การเฝ้าระวัง → การป้องกัน → การจัดการปัญหา → การสร้างความร่วมมือ เชื่อมโยงทั้ง นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ ในการดูแล เป้าหมายหลักคือการทำให้นักเรียนใช้สื่อออนไลน์อย่างปลอดภัย มีทักษะรู้เท่าทัน และมีภูมิคุ้มกันทางดิจิทัล

สรุปและอภิปรายผล

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาผลการวิจัยได้ดังนี้

งานวิจัยนี้พบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่าองค์ประกอบของกลยุทธ์ ประกอบไปด้วย 12 องค์ประกอบหลัก และ 84 องค์ประกอบย่อย ตรงกับ (Bauman, 2014, p. 99) ได้จัดแบ่งประเภทการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ไว้ 7 ประเภท ดังนี้ การโต้เถียงอย่างรุนแรง การคุกคาม หรือโทรศัพท์มือถือมีลักษณะคล้ายกับการคุกคาม การหมิ่นประมาท การปลอมตัว การเผยแพร่และการล่อลวงให้เปิดเผยข้อมูล การกีดกันทางสังคม การเฝ้าติดตามทางไซเบอร์ สอดคล้องกับ (Gordon, 2019, p. 68) กล่าวว่า ลักษณะการกลั่นแกล้งรังแกแบ่งเป็น

6 ลักษณะ ดังต่อไปนี้ 1. การกลั่นแกล้งรังแกทางร่างกาย 2. การกลั่นแกล้งรังแกโดยคำพูด 3. การคุกคามในเชิงสัมพันธ์ภาพ 4. การกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ 5. การกลั่นแกล้งทางเพศ 6. การกลั่นแกล้งโดยอคติและนทรวรรณ อาษาเพชร (2560, หน้า 15) ได้ศึกษาเรื่อง การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ความรุนแรงที่ต้องแก้ไขและนวัตกรรมการจัดการปัญหา พบว่า เยาวชนเป็นกลุ่มที่มีปัญหาการรังแกผ่านโลกไซเบอร์มากที่สุด การอยู่ในวัยที่อารมณ์ไม่คงที่ การใช้เวลากับสื่อสังคมมากไป และลักษณะเฉพาะของการสื่อสาร ในโลกไซเบอร์ที่ทำให้ทุกคนมีสถานะเท่าเทียมกัน รวมทั้งการไม่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่และเวลา เมื่อเกิดปัญหาคนกลุ่มนี้จึงอาจแสดงอารมณ์ที่รุนแรงและใช้วิธีการโพสต์ข้อความทำร้ายผู้อื่น ซึ่งหากผู้ถูกทำร้ายเกิดความโกรธแค้นก็อาจใช้วิธีการเดียวกันรังแกกลับทำให้เกิดวงจรความรุนแรงก่อเป็นผลกระทบด้านต่าง ๆ เช่น ผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ฯลฯ การป้องกันและแก้ไขปัญหการรังแกผ่านโลกไซเบอร์สามารถทำได้โดยใช้นวัตกรรมที่ก้าวทันปัญหา เช่น การใช้แอปพลิเคชัน ReThink หรือ StopIt การมีความรู้เท่าทัน และเชี่ยวชาญต่อการใช้สื่อดิจิทัล รวมทั้งการมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และ พ.ร.บ. การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่าองค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สามารถรวมกันเป็นองค์ประกอบเดียวได้อย่างกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (P-value=0.866, chi-square=3297.970, df=3389, chi-square/df=0.973, CFI=1.000, GFI=0.921, AGFI=0.901, RMSEA=0.000) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณิชาตรี ลิมปนเทวินทร์, 2562, หน้า 37-54) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยพยากรณ์ด้านพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ ด้านพฤติกรรมความเสี่ยงต่อการโดนโจรกรรมข้อมูลและด้านความรู้เท่าทันสื่อกับความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของกลุ่ม Generation Y พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงที่มีอายุระหว่าง 20-25 ปี มีพฤติกรรมชอบโพสต์ข้อมูลส่วนตัวลงสื่อสังคมออนไลน์และมีพฤติกรรมชอบส่งและแชร์ข้อมูลส่วนตัวผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีช่วงเวลากการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุดตั้งแต่ 19:00 - 23:59 น. ด้านความสัมพันธ์ พบว่า ทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ด้านตัวแปรพยากรณ์มีเพียงสองตัวแปรด้านพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และความรู้เท่าทันสื่อเท่านั้นที่สามารถใช้พยากรณ์ร่วมกันได้กับความปลอดภัยทางไซเบอร์ ทั้งนี้ (สุรศิษฐ์ เกียรติธนะกุล, 2565, หน้า 126-135) ได้ศึกษา การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พบว่า 1. กลยุทธ์การบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์หลัก 10 กลยุทธ์รอง และ 72 วิธีดำเนินการ 2. ผลการประเมินกลยุทธ์ในภาพรวมมีความเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความเป็นไปได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์พบว่ามีความสมบูรณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้

สำหรับประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วย 12 องค์ประกอบหลัก ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ มีความถูกต้อง และมีประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ (จันทร์จิรา บุญมี ทิปพิพัฒน์ สันตะวัน และนันทิยา น้อยจันทร์, 2564, หน้า 27-40) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) สภาพที่เป็นจุดแข็งสูงสุดคือ ด้านโครงสร้างและนโยบาย จุดอ่อนสูงสุดคือ ด้านบุคลากร โอกาสสูงสุดคือ ด้านสังคม วัฒนธรรม อุปสรรคสูงสุดคือ ด้านเทคโนโลยี สภาพการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) กลยุทธ์การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ที่ได้ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ 2.1) ส่งเสริมการจัดการระบบข้อมูล

สารสนเทศ 2.2) ส่งเสริมความสามารถในการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ 2.3) สนับสนุนกระบวนการติดตามประเมินผล ทบทวน และการนำผลการปฏิบัติงานไปใช้ 2.4) พัฒนาความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการสนับสนุนทรัพยากร เพื่อการบริหาร 2.5) พัฒนาความรู้ และทักษะ เรื่องระบบการบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2.6) พัฒนาการจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และ 3) ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารแบบมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ ของสถานศึกษา พบว่า กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ และวิทวัส สุขชีพ และจรัญ แสนราช (2556, หน้า 34) ได้ศึกษาเรื่อง การตระหนักรู้ ถึงภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ของผู้ใช้งาน ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผู้ใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา จังหวัดสุรินทร์ มีประสบการณ์เกี่ยวกับภัยคุกคาม และอาชญากรรมทางไซเบอร์อยู่ในระดับน้อย และมีความรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามและอาชญากรรมทางไซเบอร์ อยู่ในระดับน้อย และมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับภัยคุกคามและอาชญากรรมทางไซเบอร์ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า อายุ และประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันจะมีระดับความตระหนักรู้ ด้านถึงภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ที่แตกต่างกัน และผู้ใช้งานที่มีประสบการณ์ และมีความรู้เกี่ยวกับภัยคุกคาม และอาชญากรรมไซเบอร์ในระดับมากจะมีความตระหนักถึงภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ในระดับมากขึ้นกัน โดยผลการวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ในออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อป้องกันภัยคุกคามและอาชญากรรมไซเบอร์ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับปัจจุบัน ตามรูปแบบการใช้อินเทอร์เน็ตที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเพื่อให้ผู้ใช้งาน อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษารู้เท่าทันและป้องกันตนเองได้ก่อนที่จะเกิดความไม่ปลอดภัยกับชีวิตและทรัพย์สินจากภัย และอาชญากรรมไซเบอร์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานศึกษาควรจัดทำแผนเสริมสร้างความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์และดำเนินการอย่างต่อเนื่องสำหรับครู และบุคลากร โดยควรเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้แพลตฟอร์ม ออนไลน์ และเครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับนักเรียนและบริบทของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) สถานศึกษาควรส่งเสริมครู บุคลากรและนักเรียน ให้พัฒนาความรู้และทักษะด้านความปลอดภัย ทางเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง จนสามารถเป็นต้นแบบในการใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัยและสนับสนุน บุคลากรให้ปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง

2) สถานศึกษาควรพัฒนาแนวทางการพัฒนาทักษะดิจิทัลด้านความปลอดภัยในการใช้งานให้กับบุคลากร ควรจัดทำแผนการพัฒนาทักษะดิจิทัลด้านความปลอดภัยในการใช้งานอย่างต่อเนื่องสำหรับครูและบุคลากร โดยควรเน้น การอบรมเชิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ และเครื่องมือดิจิทัล ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเรียนการสอนและเสริมสร้าง ความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาประสิทธิภาพของกลยุทธ์ในสถานการณ์จริง ควรมีการวิจัยเพื่อทดสอบประสิทธิภาพ ของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นในสถานศึกษาจริง โดยใช้รูปแบบ การวิจัยเชิงทดลองหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินผล กระทบของกลยุทธ์ต่อการลดลงของปัญหาความไม่ปลอดภัยทางไซเบอร์การเพิ่มขึ้นของความตระหนักรู้ของนักเรียน

และความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง การศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ทราบถึงจุดแข็งและจุดที่ต้องปรับปรุงของ กลยุทธ์รวมถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำ กลยุทธ์ไปใช้

2) การศึกษาเปรียบเทียบในบริบทที่แตกต่างกัน ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้กลยุทธ์ในสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน เช่น โรงเรียนใน เขตเมืองและชนบท โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก หรือโรงเรียนที่มีระดับความพร้อมด้านเทคโนโลยีแตกต่างกัน การศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ทราบถึงความเหมาะสมของกลยุทธ์ในบริบทต่างๆ และ แนวทางการปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะ

3) การศึกษาผลกระทบระยะยาว ควรมีการติดตามผลกระทบระยะยาวของการใช้กลยุทธ์ต่อพฤติกรรม และทัศนคติของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ทราบถึงความยั่งยืนของผลกระทบและความจำเป็นในการปรับปรุงหรือพัฒนากลยุทธ์เพิ่มเติม

4) การศึกษาการพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีสนับสนุน ควรมีการวิจัยและพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานตามกลยุทธ์ เช่น ระบบการติดตามและเฝ้าระวังออนไลน์ แอปพลิเคชัน สำหรับการรายงานปัญหา หรือเครื่องมือการประเมินความเสี่ยงทางไซเบอร์ การพัฒนาเครื่องมือเหล่านี้ จะช่วยให้การดำเนินงานตาม กลยุทธ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์จิรา บุญมี, ทิปพิพัฒน์ สันตะวัน, & นันทิยา น้อยจันทร์. (2564). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารแบบมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารสังคมศาสตร์ และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(2), 27-40.
- ณิชาธิม ลิ้มปนเทวินทร์. (2562). ปัจจัยพยากรณ์ด้านพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ ด้านพฤติกรรมความเสี่ยง ต่อการโดนโจรกรรมข้อมูลและด้านความรู้เท่าทันสื่อกับความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ของกลุ่ม Generation Y. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม นิต้า*, 6(1), 37-54.
- นภาพรรณ อาษาเพชร. (2560). การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ ความรุนแรงที่ต้องแก้ไข และนวัตกรรมการจัดการปัญหา. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*, 1(9), 100-106.
- ทัน ไทรงาม, และคณะ. (2560). องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนัก บริหารงานการศึกษาพิเศษ กลุ่มภาคกลางและภาคตะวันออก. *Veridian e-Journal, มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 1(10), 519-532.
- วรางคณา ผลประเสริฐ. (2565). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ในการบริหาร: หน่วยที่ 1*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. สืบค้น 3 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.stou.ac.th/Schools/Shs/upload/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%A2%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%201.pdf>
- วิทวัส สุขชีพ, & จริญญา แสนราช. (2556). พฤติกรรมการใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาจังหวัดสุรินทร์. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 8(1), 1-12.
- ศูนย์ประสานงานความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ. (2566). *รายงานภาพรวมสถานการณ์ภัยคุกคามไซเบอร์ประเทศไทย ประจำปี 2566*. สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). *รายงานการศึกษาเกี่ยวกับการรับมือการถูกกลั่นแกล้งทางไซเบอร์* (น. 59). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, & สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2565). *รายงานสถานการณ์ดิจิทัลประเทศไทย ปี 2565*. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สุรศิษฐ์ เกียรติธนะกุล. (2565). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (วิทยานิพนธ์ดุขฎฐฎฎบฎต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สัมมา ธรณิธย์. (2560). *การบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิขญา ทัสนานุตรียะ. (2565). การพัฒนาแบบวัดความรู้การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์มหาบัณต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Bauman, S. (2014). *Cyberbullying: What counselors need to know*. John Wiley & Sons.
- Coulter, M. (2005). *Strategic management in action*. New Jersey: Pearson Education.
- Gordon, S. (2019, October 31). 6 types of bullying every parent should know about. Verywell Family.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Livingstone, S., & Smith, P. K. (2014). Annual research review: Harms experienced by child users of online and mobile technologies: The nature, prevalence and management of sexual and aggressive risks in the digital age. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 55(6), 635–654.
- Lee, Y., & Park, R. (2021). A study on the factors influencing the social exclusion of youth. *Korean Journal of Social Welfare*, 73(3), 91-121.
- Wheelen, T. L., & Hunger, J. D. (2019). *Strategic management and business policy* (15th ed.). Pearson Education.